
SANKT OLAV

St. Olav utkommer en gang ukentlig. — Abonnement både for Inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig, i Ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, — for utlandet tillegg av vedkommende lands avisporto. Opsigelser må være Ekspedisjonen i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. — Annonser må være innsendt innen mandag aften. — Manuskript innen fredag aften.

INNHold: Arbeiderspørsmålet. — Den katolske aksjon og de politiske partier. — Katolsk heroisme. — St. Ansgarsfestlighetene i Hamburg. — Mannens hender. — Til avveksling. — Kirken og Kristus. — Varia.

ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO - TELEFON 23743

RETT + OG + SANNHET

Arbeiderspørsmålet.

Den 17de mai er det 40 år siden Pave Leo XIII. sendte sin rundskrivelse «Rerum Norvarum» hele verden over. I korte, grundige og konsise trekk gis der en utredning av arbeiderspørsmålet: av forholdet mellom kapital og arbeide, mellom arbeideren og arbeidsgiveren, av begges plikter og rettigheter, av arbeidstiden og arbeidsstans, og til slutt av midlene til arbeiderspørsmålets løsning på religiøst grunnlag.

Rundskrivelsen har beholdt sin betydning disse firti år igjennom, og den dag idag er den muligens mere aktuell enn nogensinne før. Dette er da vel også en av grunnene til at man feirer dens 40-årige minnedag med så stor begeistring på alle hold verden over. Vatikanet pleier ellers ikke å feire 40-års-dagen for en eller annen begivenhet. Det pleier å regne med større tall både bak- og fremover.

Rundskrivelsens dype, høisinnede tanker har vakt beundring i sosialistenes og labour-partiets leir, den er blitt rost på internasjonale og nasjonale arbeidermøter av ikke-katolske sociologer. Men er Kirken da i sin stive konservatisme ikke de rikes store beskytter, ikke kapitalistenes faste borg?

Fra den annen side anerkjennes Kirken også som «proletar-vennlig», som de «små skjold»; Kirken er her som på så mange andre områder gjenstand for de mest radikalt motsatte meninger. I virkeligheten er den både de rikes og de fattiges beskytter, mere de fattiges enn de rikes. At så mange av Kirkens menn holder sig mere til de såkalte «fine» skulde

heller vekke medlidenhet enn forakt. Det er vel ikke konsekvent, men det er så lett forståelig selv når det gjelder dem som offisielt har avlagt fattigdommens løfte. Kirken forsvarer både arbeidernes og rikmannens rettmessige rettigheter, både overfor socialismen og kapitalismen. Dens lære lar sig like så litt forene med en hensynsløs, mammonistisk kapitalisme, som med bolsjevikenes anarkisme. Begge er for Kirken antipoder, makter som den aldri kan slutte pakt med. Kirken er ordenens og disiplinens håndhever, kapitalisme og bolsjevisme er begge to, hver på sin måte, uordenens representanter. For Kirken gjelder uavkortet Herrens, dens Stifters, ord: «Ingen kan tjene to herrer. Du kan ikke tjene Gud og mammon».

Uten at man tar religionen og Kirken til hjelp, vil arbeiderspørsmålet aldri løses på en avgjørende og for begge parter tilfredsstillende måte. Bare ved den katolske Kirkes kraftige innflytelse kan striden bilegges. Ingen annen makt formår å gjøre det, ti ingen er som den hevet over alle stender og klasser, over nasjoner og sekter.

Uten larm, men uten stans, går den sin vei mot målet: Kristi almindelige kongedømme over verden, over fattig og rik. Den tilskynder også regjeringene til å ta sig av arbeidernes virkelige interesser, og det er her ikke Kirkens, men regjeringenes skyld hvis arbeiderspørsmålets løsning i de forskjellige land ikke er kommet enda lengere frem. Likesom det var regjeringene som for en stor del gjorde den katolske Kirkes

mektige fredsbevegelse allerede før verdenskrigen umulig, så er det også her regjeringene som, direkte eller indirekte, ikke vil høre sannhetens stemme. Ikke den katolske Kirke, men de forskjellige regjeringer og statskirker har i disse spørsmål sviktet sin oppgave.

I et lite avsnitt som er tatt ut av rundskrivelsen «Rerum Novarum», vil vi se hvordan Kirkens offisielle lære er overfor socialismen, dens tanker om den besiddende og arbeidende klasse og dens vurdering av arbeidet.

«... Først og fremst må man gå ut fra den engang givne samfundsordning, ifølge hvilken det er en ubetinget umulighet å utjevne forskjellen mellom høie og lave, fattige og rike i det borgerlige samfund. Sosialistene kan forsøke på å virkeliggjøre slike drømmer, men forgjeves kjemper man mot naturens orden. Til enhver tid vil der være påtrykt menneskeslekten de største og dypestgående ulikheter. Ulike er anlegg, flid, sundhet og krefter, og uadskillelige herfra er ulikheten i livsstilling og besiddelse. Men denne tilstand er overordentlig formålstjenlig både for den enkelte og for hele samfundet. Den selskapelige tilværelse fordrer nemlig forskjellige krefter og en viss mangfoldighet i ydelser; og til disse forskjellige ydelser tilskyndes menneskene især av denne ulikhet i livsstilling.

Hvad det legemlige arbeide angår, vilde mennesket i uskyldighetens stand riktignok ikke ha vært uvirksomt. Arbeidet, som det dengang frivillig vilde ha lengtet efter som efter en nytelse, blev det efter syndefallet pålagt som en nødvendig bod, hvis byrde det må føle. «Forbannet være jorden for din skyld; med arbeide skal du nærme dig av den alle ditt livs dager». *)

På samme måte vil også de øvrige besværligheter stadig være tilstede på denne jord, fordi syndens følger som en bitter ledsager vandrer side om side med mennesket inntil dets død. Å lide og tåle er nu en gang vår slekts lodd, og hvor meget man enn anstrenger sig for å forbedre tilværelsen, så vil samfundet dog aldri bli fritatt for store plager. De som foregir, at de kan bringe det så vidt, og som foregjøgler det stakkars folk et liv uten nød, fullt av ro og nytelse, de skuffer i sannhet menneskene ved et bedrageri, som bare vil ha ennu større onder til følge, enn de hvorunder det nuværende samfund lider. Det eneste riktige er å ta sakene som de i virkeligheten er og å søke botemidlet annetsteds.

Det er dernæst en grunnfeil i behandlingen av det sociale spørsmål, at man fremstiller det gjensidige for-

hold mellom den besiddende og den uformuende, arbeidende klasse på en måte, som om der mellom dem hersket en naturlig uforsonlig motsetning, som kaller dem til kamp. Nettopp det motsatte er sannhet. Naturen har meget mere ordnet alt til endretighet, til gjensidig harmoni; og likesom der i menneskets legeme tross lemmenes forskjellighet er samklang og likevekt tilstede i det gjensidige forhold, slik har også naturen villet at begge disse klasser i samfundets legeme skal stå i et endretlig forhold til hinannen og fremkalle en viss likevekt. Den ene klasse trenger ubetinget til den annen. Kapitalen er henvist til arbeidet, og arbeidet til kapitalen. Endretighet er overalt den uundværlige betingelse for skjønnhet og orden; en fortsatt kamp derimot fører til forfall og forvirring. Men til kampens bileggelse og endog til utryddelse av dens årsaker eier kristendommen underfulle og mangeformede krefter.

Kirken har, som religionens representant og vokter, særlig i de religiøse sannheter og lover, et mektig middel til å forsone de rike og fattige og til å nærme dem til hverandre; dens lærdommer og bud leder begge klasser til oppfyllelsen av deres gjensidige plikter, og især til å følge rettferdighetens forskrifter. Blandt disse plikter innskjerper den de arbeidende stender følgende: å yde fullstendig og trofast det arbeide, som de frivillig og ved en rettferdig kontrakt har forpliktet sig til; ikke å tilføie arbeidsherren skade hverken på hans gods eller hans person; å avholde sig fra voldsomheter når de vil verne om sine rettigheter, og ikke i noe tilfelle å stifte opprør; ikke å vedlikeholde forbindelser med slette mennesker, som foregjøgler dem bedrageriske forhåpninger, og bare efterlater sig bitter skuffelse og ruin.

Pliktene, som den til gjengjeld innskjerper de besiddende og arbeidsgiverne, er følgende: arbeiderne må ikke anses og behandles som slaver; deres personlige verdighet, som blir adlet ved deres verdighet som kristne, må alltid holdes hellig; håndverk og arbeide nedverdiger ikke, tvertimot må enhver, som tenker fornuftig og kristelig, regne dem det til ære, at de selvstendig under møie og anstrengelser oppholder livet; vanærende derimot og uverdige er det å utbytte mennesker bare til egen vinning, og kun å takser dem så høit som deres arbeidskrefter tilsier.

Kirken tilroper envidere arbeidsherrene: ta også tilbørlig hensyn til arbeidernes åndelige vel og religiøse behov; I er pliktige til å gi dem tid til deres gudstjenstlige øvelser; I må ikke utsette dem for forførelse og sedelige farer under deres arbeide; I må ikke tillate at sansen for huslighet og sparsommelighet kveles hos

*) I Mos. 3, 17.

dem; det er urettferdig å bebyrde dem med mere arbeid enn deres krefter kan bære, eller å fordre ydelser av dem som ikke svarer til deres alder og kjønn. Men fremfor alt formaner Kirken arbeidsherrene til alltid å ha for øie den grunnsetning: enhver sitt. Denne grunnsetning bør også upartisk finne anvendelse på lønnens størrelse, uten at de forskjellige momenter, som der også må tas hensyn til, blir oversett. I almindelighet må der i lønsspørsmål legges vel merke til, at det strider mot guddommelig og menneskelig lov å undertykke og utbytte nødlidende for egen fordels skyld. Å forholde arbeideren den ham tilkommende lønn er en himmelropende synd. «Se,» sier den Helligånd, «arbeidernes lønn, . . . som I har forholdt dem, skriker til Gud, og deres rop er kommet for herskarenes herres øren». *)

*) Jak. 5, 4.

Den katolske aksjon og de politiske partier.

«Osservatore Romano» har offentliggjort en meget viktig artikkel angående den katolske aksjons holdning overfor de politiske partier. Denne gjelder for den katolske aksjon hele verden over. Vi gjengir her dens viktigste regler.

Den katolske aksjon er av naturen, ved sitt mål, ved sin nøie samhörighet med religionen, helt adskilt fra de politiske partier.

I hvilket som helst land hvor den katolske aksjon befinner sig overfor flere politiske partier med religiøs og moralsk basis, som gir tilstrekkelig garanti for beskyttelse av Kirkens rettigheter, har katolikkene rett til å la sig innskrive enten i det ene eller i det annet av disse partier. Men den katolske aksjon må ikke stille sig til tjeneste hverken for det ene eller for det annet av disse partier. Derved vilde der nemlig opstå fare for at dens autoritet brukes mere til gunst for det ene enn det annet system som beskjeftiger sig med de politiske, sociale og økonomiske spørsmåls løsning, om hvilke katolikkene fritt kan disputere og fritt kan veksle mening.

Hvis den katolske aksjon i et eller annet land skulde befinne sig overfor et *eneste* politisk parti som gir disse tilstrekkelige garantier som vi har talt om, da kan katolikkene ene og alene gjennom dette parti utøve effektiv aksjon til forsvar av Guds og Kirkens rettigheter. Selv ikke da kan der mellom dette partis medlemmer og medlemmene av den katolske aksjon finne sted en politisk sammensmeltning eller en forening, men vel et

De besiddende må endelig ikke under noensomhelst omstendighet tilføie arbeiderne skade med hensyn til disses sparepenger, enten det er ved vold, ved bedrageri eller ved ågerkunster; og det så meget mindre som deres stand er mindre beskyttet mot urettferdighet og forfordeling, og deres eiendom, fordi den er ringe, nettop av den grunn fortjener større aktelse.»

Nei, den katolske Kirke er slett ikke kapitalistenes religion, slett ikke de rikes huskapelan eller lakei. Gud skje lov ikke. Blandt dens tjenere finnes det dessverre slike lakeier og huskapelaner, men de skal som sagt mere vekke medlidenhet enn forakt, mere stemme til smil enn spott. Den hensynsløse kapitalisme var, og er og blir Kirkens største fiende, den er den reneste anti-kristendom, den er og blir «mammonen» fordømt av Kristus selv og av den grunn: ingen forsoning med den.

intimere samarbeide enn ellers. Dog er det alltid den kirkelige myndighets sak å bestemme de praktiske og konkrete regler for disse prinsippers anvendelse.

Likesom den katolske aksjon ikke bare ved sin religiøse og moralske, men også ved sin profesjonelle og sociale utdannelse danner gode borgere, så skaffer den også gode elementer som meget godt kan tjene landet og Staten selv på det politiske område.

Overalt har den katolske aksjon til opgave å forene katolikkene i et ideal som står over samfundets materielle vel, slik at, om nødvendig, katolikkene kan forsvare de høieste religiøse og sociale interesser ved å danne en fellesbasis uavhengig av tillatte private meningsforskjeller.

Katolsk heroisme.

(44 år blandt spedalske).

Et telegram fra Honolulu har gitt verdenspressen meddelelse om «broder» Josef Duttons død, som har tilbragt 44 år av sitt liv i tjeneste blandt de spedalske fra øen Molokai (Hawaii), berømt i hele verden på grunn av Pater Damians heroiske arbeide.

Josef Dutton, kjent av alle under navnet «Broder Josef», hørte ikke til nogen religiøs kongregasjon. Han var en enfoldig legmann som hadde viet sig helt og holdent til de stakkars spedalskes tjeneste.

Han var en veteran fra den amerikanske borgerkrig. I 1861 trådte han inn i det 13. infanteri-regiment fra Wisconsin og fikk kapteinsgraden. Etter krigen beskjeftiget han sig med begravelsen av de falnes lik og derefter pleiet han krigsinvalidene. Så trakk han sig tilbake til privatlivet i Tennessee, hvor han gikk over til katolisismen. Han trådte inn i Trappistklostret fra Gethsemane i Kentucky, hvor man allerede kalte ham for «Broder Josef». To år etter besluttet han å reise til øen Molokai for sammen med Pater Damiano å bistå de spedalske.

Han kom dit for 45 år siden, og hadde den lykke å samarbeide ennu flere måneder med Pater Damian, som døde i 1886. Broder Josef forlot fra den tid av ikke mere øen inntil ifjor, da han måtte reise til Honolulu på grunn av en øiensykdom som gjorde ham næsten blind. Han døde der i St. Franciskus-hospitalet, 87 år gammel.

Broder Josefs navn er meget kjent, især i Amerika. Da de Forenede Staters flåte for nogen år siden på en av sine verdens-turer passerte Hawaii-øene, holdt den en manøvre til ære for Broder Josef, idet de defilerste foran ham med vaiende flagg.

Ifjor mars blev der i Pittsburg i Pensylvania avsløret en minnestein til ære for Pater Damian og Broder Josef i Jesu Hjerter Kirken.

Hawaiiøenes lovgivende råd hadde for nogen uker siden hyldet hans opofrende arbeide og fastsatt en pensjon av 300 dollar om måneden for den gamle Broder Josef. Han hadde ikke mere bruk for dem. Han virket ikke for en jordisk lønn. Det var ene og alene troen som styrket ham i hans heltmodige arbeide, det var det sterke håp om himmelen som gjorde at han kunde holde ut i denne lange og uavbrutte strid.

Det er ene og alene den kristne tro som frembringer slike helter.

St. Ansgarsfestlighetene i Hamburg.

«Ansgar, Nordens Apostel, en stor ånd
med en barnlig tro.» H. Olrik.

Den 3. mai har den nordiske diaspora i Hamburg feiret et kirkehistorisk jubileum, nemlig Erkebispedømmet Hamburgs grunnleggelse og Benediktinermunken Ansgars utnevning til Erkebiskop og pavelig legat. Fra alle Tysklands kanter, fra Sverige, Danmark og Norge var tusener av katolikker kommet sammen i den store handelsmetropol. Ved deltagelsen av den Apostoliske Nuntius i Berlin, Cesare Orsenigo, og mange tyske biskoper og Benediktiner-abbeder, fikk dette jubileum et storslaget og festlig preg.

Nuntius Orsenigo som fredag aften 1. mai) arrierte i Hamburg blev ved sin ankomst på jernbanestasjonen hilst velkommen i bysenatets navn av Senator Dr. Burghard-Motz. Lørdag morgen avla den pavelige nuntius en offisiell visitt hos byens senat. Han blev høfidelig mottatt i Borgermestersalen, hvor både borgermesteren Rosz og Mgr. Orsenigo holdt en tale. Etter mottagelsen på rådhuset kjørte den pavelige nuntius med sitt følge tilbake igjen til Prelaten Dinkgrefes bolig, hvor han mottok Borgermester Rosz' kontravisitt.

Klokken 11 blev der foretatt en tur gjennom Hamburgs havneanlegg. Om middagen var der lunch på

Rådhuset. Iblant de mange innbudne var også Høiæververdige Administrator Pastor Irgens.

Søndag 3. mai var også i Hamburg en riktig vår- og soldag. Det kunde ikke være herligere vær for denne anledning. Alle moderne trafikkmidler fører St. Ansgarpilegrimene til det deilig beliggende Stadion i den nordlige del av byen. Alteret er oppstillet på den måte at alle tilstedeværende kan følge med. Over det enkle alterbord er anbragt et par meter høit, sort kors på gull-bakgrunn. Høitragende søiler bærer taket, der som en baldakin overdekker alteret. På dets forside leses innskriften med gylne bokstaver: «*Regi sæculorum*». «*Til seklernes konge*». Til høire og venstre er biskopenes, abbedenes og geistlighetens plass. Det hele er som innrammet av skogens friske grønt. Ved inngangen vaier det tyske rikes, Hansebyenes og de nordiske staters flagg.

Omtrent 40,000 mennesker var der kommet sammen da den Apostoliske nuntius med de mange kirkefyrster holdt sitt inntog under den gamle pilegrimsangs toner: «*Wir kommen dich zu loben, o heiliger-Ansgar*».

Mens Monsignore Orsenigo går op til alteret, tar biskopene, de tyske Benediktiner-abbeder og

den øvrige geistlighet plass på Evangelium- og Epistelsiden. Foran alteret står ministrantene som holder de gygne bispestaver. Bak dem i en halv-krets bestyrelsesmedlemmene av de katolske foreninger. Videre til høyre og til venstre mere enn hundre foreningsflagg. I hovedgangen vaier stolt den nordtyske katolske ungdoms vimpel. Over det hele et strålende solskinn. Det er en grandios farveprakt. Et herlig symbol på en herlig makt.

Den hellige handling begynner. Stedfortrederen for hele kristenhetens Fader celebrerer Pontifikalmessen. Det mest gripende øieblikk er forvandlingen. Klokken ringer. 40,000 mennesker synker på kne. Flaggene senkes. Høit hever den pavelige nuntius Menneskesønnens kjød og blod, under brødets og vinens skikkelse. Fra 40,000 hjerter stiger en inderlig bønn op til himmelen, Den hl. kommunion. 40,000 mennesker mottar på en åndelig måte sin Frelser som de for et par timer siden næsten fulltallig virkelig har mottatt ved kommunionbenken.

Festprekenen over den hl. Ansgar og over den moderne Ansgars-ånd blev holdt av Biskop Dr. Berning fra Osnabrück.

Sakramentsprosesjonen og et jublende «Te Deum» avsluttet denne praktfulle høitidelighet.

Om eftermiddagen kl. 4 holdtes et festmøte i Hamburgs største festsal. Der var omtrent 14,000 mennesker tilstede. En umåtelig jubel steg op da Nuntius Orsenigo fulgt av biskoper og abbeder kom inn i festsalen og tok plass på et høit podium i midten av det veldige rum. Som delegerte for byen Hamburg var fremmøtt: borgermester Rosz, statsråd Struve med flere andre. På vegne av Hamburgs katolikker hilste Pastor Dr. Freericks de tilstedeværende velkommen. Derpå tok Mgr. Orsenigo ordet. Vi gjengir her den vesentligste del av hans tale.

« . . . «Jeg søker mine brødre». «Quæro fratres meos». Disse bange, kjærlighetsfulle ord som i langt hensvunne dager blev uttalt av den bibelske Josef da han på sin fars befaling skulde bringe mat til sine brødre som røktet sine hjorder på Kanans marker, lyder spontant også i dette øieblikk, hvor jeg — likeledes sendt av en felles far, Paven — i denne store og mektige handelsmetropol besøker dem som med mig deler den samme tro, og tilhører det samme religiøse samfund.

«Jeg søker mine brødre». Jeg gjør det under en lykkeligere stjerne enn en gang den hebraiske Josef gjorde. Den mektige forsamling av katolikker fra Hamburg

sier mig at I, ikke bare er de brødre som jeg søker, men også at I er lykkelige, ja stolte av at I kan hilse velkommen Eders broder, som vår felles far har sendt Eder.

Kjære Hamburger-katolikker, det er for mig en dyptfølt glede å se Eder her i denne intime, festlige stund i slikt antall og slik hengivenhet skaret om Eders biskop og den hl. Faders Stedfortreder. Denne glede vekker i mig følelser av inderlig takknemlighet overfor alle som har bidratt til å skaffe mig dette herlige og løftende syn.

Mitt første takknemlige og ærbødige minne går til ham som man kan betrakte som den første og fjerne forløper for denne katolske begivenhet, Eders uforglemmelige og ikke forglemte St. Ansgar, der for 11 århundrer siden bar Kristi forkynnelse til disse kyster og stilte disse egne under den katolske Kirkes moderlige omsorg.

Videre vier jeg et takknemlig minne til Eders forfedre, som med åpent øie og opriktig hjerte har bøiet sig for den katolske sannhet og Jesu Kristi milde åk. Kjent med havets uendelige vidder og i uavlatelig kontakt med andre folk var det dem gitt å fatte en almindelig religions dypeste mysterium, der likesom solens lys ikke lar sig lenke til nogensomhelst nasjon, der ikke kan være *ét* folks særgode, men der som uttrykk for en verdensomspennende kjærlighet og for en hele menneskeheten omfattende frelse holder hele jordkretsen sammen ved et eneste fredens og broderskapets bånd.

Utgående fra kristendommens beskjedne kjerne som for elleve århundrer siden begynte å utvikle sig i denne by omkring den hl. Ansgar, går min takknemlighet videre til alle katolikker fra Hamburg som i århundrerens løp midt gjennom alle mulige stormer og prøvelser har bevart troen på Kristus og kjærligheten til Hans synlige Stedfortreder, for å gi den Eder til arv, som nu er den store Ansgars trofaste disipler.»

Efter å ha takket Hamburgs ivrige biskop fortsatte Nuntius Orsenigo:

«Fester, og fremforalt katolske fester, vilde være blottet for en alvorlig betydning hvis deres siste hensikt ikke bestod i å forevige og å styrke i vår midte disse goder som utgjør vårt religiøse livs rikdom. Her forenet til minne om en stor Apostel, er det vår hellige plikt i våre hjerter igjen å opflamme den tro for hvilken han på en slik heroisk måte har påtatt sig lange reisereisere anstrengelser, trosforkynnelsens vanskeligheter i fremmede land, som han i hellig offermot bar videre inntil sitt livs ende.

La oss holde fast ved eiet av denne våre fedres tro, som med glede bekrefter den moderne videnskaps sunde og modige oppfinnelser, men som allikevel viser en providentiell tilbakeholdenhet og en hellig motstand mot alle villfarelser av den menneskelige ånd, som fører til oppløsning av de morallover som er oss gitt ved naturen og ved Gud selv. La oss bli trofaste mot den katolske Kirke som ikke tjener partier men folkene, som ikke binder sig til en tiden underlagt regjeringsform, men som alltid og under alle omstendigheter holder fast ved de lovlige krefter, som, selv urokket, ser keiser- og kongedømmer og republikker falle omkring sig, og som overlever alle i sin høie og evige misjon som folkenes opdrager.

. . . Vi må være stolte over vår tro, som inneholder alle høieste og rene og edleste idealer, som bare finnes kan i det menneskelige liv. Det var allerede den hl. Paulus's tanke da han til de første kristne skrev: «Brødre, alt som er sant, alt som er ærbart, alt som er rettferdig, alt som er rent, alt som er sedelig, alt

som tales vel om, enhver dyd og alt hvad priselig er, — gi akt på det.» (Filipp. 4, 8).

Katolikker fra Hamburg, ta dette Pauli program og gjør det til Eders. Rett derefter alle Eders tanker, all Eders laden, Eders religiøse liv, Eders borgerlige handlekraft. På den måte vil I bringe Nordens store apostel, Eders hl. Ansgar, den herligste hyldest som *ténkes* kan, og denne store minnedag vil bære de skjønneste frukter som *ventes* kan.»

Festtalen, som blev holdt av den hessiske gesandt i Berlin, handlet om: «St. Ansgar og nutiden».

I byens og Statens navn talte borgermester Dr. Rosz.

På det tyske episkopats vegne talte Dr. C. Klein.

Biskop Dr. Erik Müller holdt talen for de nordiske katolikker, og Erkeabbeden R. Walzer fra Beuron for Benediktinerordenen.

Slutningstalen holdtes av Biskopen fra Osnabrück og Hamburg, Dr. W. Berning.

Den historiske og festlige begivenhet avsluttedes ved den Apostoliske velsignelse og et mektig «Te Deum». («Germania»).

MANNENS HENDER.

(Oversatt fra engelsk ved SIGRID UNSET).

III.

Det gikk noen spennende minutter mens de hørte på den halvvalte pippingen under gulvet; så begynte rottene å komme frem, og rømte fra sine plageånder for bare livet. Men de ventende jegermenn tok så varmt imot dem at det ikke varte lenge før seks myke, grå rotteskrotter lå i rad og rekke på loftsgulvet. Jakten var slutt, og ingen konge med hærskarer av grønkledde klappere har nydt jaktens gleder mere intenst. Men den rikeste viltbestand tar slutt en gang, og om en stund kom røyskattene frem igjen med plirende øine og buktende bevegelser — og blev puttet ned i sekken av kjærlige hender. De ventet en stund i håp om mere vilt, men ingen rotter kom. Så begynte de å se sig om etter annen moro.

Det var en firkantet dør i gavlveggen på loftet; den var stengt på innsiden med nogen rustne bolter. Den åpnet de, og opdaget da at den vendte ut imot en liten firkantet gård, som på alle sider var omgitt av høie murer; det var så trangt at det hele så ut som et tårn uten tak. Muren på den ene siden var veggen på selve fangetårnet, som keiser Cæsar av Romaborg efter sag-

net selv hadde bygget. Fra et vindu høit oppe på veggen flagret det et stykke hvitt tøy. Det var vel noe tøy en stakkars fange hadde vasket. På de to andre sidene var murene ubrutt uten vinduer.

Bunnen i dette rare lille gårdsrummet var lagt med mosklædde brosten; innimellem grodde det ugress. Veggene var mosgrodde og grønsket; der regnet hadde silt ned, var det svarte flekker og renner. Men mens de tre guttene stod og tittet ut gjennom døråpningen, så de noe som helt fikk dem til å glemme å se på gårdsrummet. To svære grå rotter klemte sig inn til den ene veggen, og da de hørte støi løp de hen i et hjørne og krøp sammen der. Peter hvisket at de skulde gå og hente loftsstigen; han husket ikke hvor tung og uhåndterlig den var. Men William viste ham at de kunde klare sig uten stige: det var nogen grovt tilhugne trinn i veggen og de førte ned i gårdsrummet. Det var ikke så langt ned, men allikevel for langt til at de kunde komme op igjen uten trinnenenes hjelp. Peter vilde legge i vei med én gang med kjeppen i munnen, men den forsiktige William stanset ham. For

rotten, sa han, og det med full rett, er et mere enn almindelig hissig og blodtørstig dyr, og stengt inne i hjørne kan den fare i strupen på en mann og ska ham alvorlig. Derfor mente han de først skulde finne nogen bretter på loftet til å bruke som skjold, og så gå ned med stor forsiktighet. Veslegutten skulde bli igjen på loftet og se på jakten i sikker avstand. Med benene utover kanten og et godt tak i dørstolpen satt han og så dem gå ned, og holdt pusten mens de på tå snek sig frem mot hjørnet hvor rottene lå sammenkrøpet. For han så øinene på den ene rotten, de hadde et farlig uttrykk, og han var redd Peter og William kunde bli skadd. For deres sjeldne mot følte han stor beundring.

Plutselig hørtes kjeppenes susing og rottene som pep, og de to jegere stod midt i gårdsrummet og hugg løs på noget på brostenene, og William minte Peter om ikke å skade pelsen. Et øieblikk efter langet Peter op en svær, grå kropp med knust nakke, og Vesle-bror la det ved siden av sig, og så med skrekkblandet beundring på de lange, glisende tennene og de lukkede øine. Store Peter, o store rottejeger! Aldri har helten der red til slag møtt et par øine hvor vennskap og hyldest lyste varmere.

Han rystet på hodet da de spurte ham hvor det var blitt av den andre, og så snudde de sig for å se efter den. Han så dem gå til den andre siden av gårdsrummet, og han syntes det gikk som en støkk gjennom dem. De stod og stirret mot marken, aldeles som fjetret. Han så Peter spørre om noe og William riste på hodet, han så Peter legge sig på kne og bøie sig helt ned, og reise sig og børste skitten av buksen og si noe til William. Så dunket han mot veggen med benene, og Peter snudde sig og vinket at han skulde komme ned til dem, men uten så meget som en skygge av et smil, og det var noe som sjeldent forekom med Peter. Han syntes sannelig aldri han hadde sett Peter så alvorlig før.

Uten å betenke sig et øieblikk kløv han ned veggen og løp tversover gårdsrummet. Da så han at der de stod var det gravd et hull i grunnen nedefer langs muren, men skjult ved et fremspring så det ikke kunde ses fra loftet. William tok ham vennlig i skulderen og drog ham bort til kanten, og han så nedi.

Hullet var ikke så dypt som han hadde trodd, ikke over en fire fot fra overflaten. På siden mot veggen var det ved bunnen et lite vindu med jernsprinkler. Det var tydeligvis for dette vinduets skyld at hullet var blitt gravd.

Der, på bunnen av hullet hadde rotten krøpet sammen. Og like ved rotten stakk det to hender ut gjennom sprinklene. Det var dette som hadde skremt de to guttene og fått dem til å stanse.

De så så uhyggelige ut der nede i jordens dyp de to menneskehendene som stakk ut så å si fra graven, og de to guttene hadde fått den tanke at det var en død manns hender. Men da Vesle-bror tittet ned, fikk han en annen tanke. Han mente at hendene bad for rottens liv som den lå der sammenkrøpet og forskremt tett op til dem. For håndflatene vendte op, og stundimellem bøide fingrene sig litt frem og tilbake.

Det var to magre, brune hender, og neglene var lange. Om en liten stund da rotten skremt ved en lyd ovenfra krøp enda litt nærmere, så rørte hendene ved den og klappet den, den svære grå rotten med de skarpe tennene, den vemmelige rotten som åt lik. Og likesom beroliget smatt rotten inn langs håndleddene på mannen og forsvant nede i fengslet. Da løp de, både William og den tapre Peter; Vesle-bror bar de mellom sig. De kløv op veggen, satte bommen for døren igjen, og skyndte sig tilbake til de levendes verden, og prøvde å glemme den levende begravne som var glad i rotter. Men sannelig om det var lett å glemme de hendene, sa Peter. Og William var enig.

(Fortsettelse).

Til avveksling.

En engelsk predikant holdt en misjon. En aften meddelte han fra prekestolen at han næste dag vilde holde en tale om løgngen. Han opfordret derfor alle tilstedeværende til på forhånd andektig å lese det XVII. kap. av Marcusevangeliet.

Næste dag er kirken full til trengsel.

«Før jeg begynner,» så sier taleren, «ber jeg alle som har lest det XVII. kap. av Marcusevangeliet å rekke fingeren op.»

De fleste gjorde det.

«Godt,» sa presten smilende, det gleder mig å se at jeg har et passende publikum for min tale. Marcus-evangeliet har bare XVI kapitler.»

KATOLSK AKSJON!

*Støtt vårt blad ved å betale skyldig
kontingent.*

Kirken og Kristus.

I mars måned d. å. har Paven gitt en audiens for alle elever og professorer ved det pavelige internasjonale institutt «Angelico». Pater M. Gillet, Dominikanerordenens generalforsleder, holdt i den anledning en tale for den hl. Fader over emnet: «Servire la Chiesa», «å tjene Kirken».

I sitt svar kom også Paven inn på dette tema. En «lemlestet» del av dette svar har imidlertid også funnet veien til Norge om enn i tredje rangs aviser. Det kan derfor ha sin nytte her å gi en mere nøiaktig og komplett oversettelse av denne del av Pavens svar, som igjen vidner om Hans glødende hengivenhet til Kirken, hvis verdige og djerne fører Han er.

«... Det er især Vårt embede og fremforalt må Vi være «servus servorum Dei», «Guds tjeneres tjener». Dette er Vårt navn — Vi sier ikke Vårt stridsnavn, ti Vi fører ikke strid hvis det ikke er fredens og kjærlighetens strid — det er navnet som uttrykker Vårt embedes betydning, Vår plikt, Vårt apostoliske program.»

Nu vilde disse sønner (nemlig Kollegiets elever — red.) følge store linjer som paven. Godt, da må man opfatte saken nettop således: *tjene Kirken*. Paven holdt på å si at ut fra et vissi synspunkt og under bestemte aktuelle betraktninger er det bedre å si: *tjene Kirken* enn å si: *tjene Vår Herre Jesus Kristus*. Det er bedre, om enn ikke absolutt sett, det er mere oportunt, i det minste med hensyn til de nuværende omstendigheter.

Der finnes i virkeligheten mange, især i våre dager, som påstår, hevder og skryter av å ville tjene Jesus Kristus uten å tjene Kirken — å bekjenne, å holde sig til, å utbrede Jesu Kristi ideer, Hans vilje, å følge Hans ledelse, idet de tilføjer mange andre slike store uttrykk — så store og så vide at de slutter med ikke å anta noe. Så er der også i våre dager de såkalte «pankristelige» initiativer: alt dette er på en side ikke annet enn uttrykk for en auto-illusjon (selvbedrag), mens den på den annen side er hensikten å villede andre. Det er villedede som igjen vil føre andre vill. De mener å kunne følge Kristus, å være i Kristi tankegang, i Kristi lære og vilje, uten å være i Kristi Kirke, uten å følge Kirken, uten (som det så riktig er blitt sagt) å *tjene Kirken*, å leve i Kirken, leve Jesu Kristi Kirkes liv. Den virkelige sannhet er at der hvor Peter er, der er Kirken: ubi Petrus ibi Ecclesia, men: ubi Ecclesia ibi Christus, «hvor Kirken er, der er Kristus». Altså: ubi Petrus ibi Christus, «hvor Peter er, er Kristus».

Kristus er i Kirken, i den Kirke som Kristus har sagt å være sitt rike, sitt hus, sin mark, alt som er gjensstand for Hans omsorg, for Hans håp, for Hans ønsker. Det er bare i denne Kirke at man finner Jesus Kristus. Bare ved å tjene Kirken kan man derfor være sikker på å tjene Jesus Kristus

Pavens tale er som alltid også her «klar og ramsalt, ikke blakket vassblande». Den er logisk. Kanskje for logisk for størstedelen av trangsynets og sektesvesenets representanter, som ikke synes å få en særlig logisk utdannelse, iallfall etter deres produkter å dømmе. Logikken er trangsynets verste fiende, ti vilde det følge logikken, da vilde det opphøre å bestå. Men det er vel et altfor tidlig ønske ennu !!

VARIA.

Oslo.

Generalforsamling i St. Vincensforeningen avholdtes søndag den 15. mai. Man blev enige om også i år å skaffe våre fattige barn noen ukers opphold på landet. I den anledning er endel av våre medlemmer utstyrt med stikk kort, og andre som vil hjelpe oss i den betydningfulle sak feriekoloienn er, kan også få utlevert disse kort ved henvendelse til sogneprest Breukel, St. Halvard. Større gaver bes eventuelt sendt ham eller presidenten, Malerhaugen haveby.

Idet vi påny legger utpå med stor risiko og mye arbeide, tør vi be at alle som interesserer sig for vår katolske Kirkes fremtid, ungdommen vår, å legge litt god vilje og noen ører eller kroner hver efter hjertelag og anledning. — De aktive medlemmer i St. Vincensforeningen er ikke mange, vi er heller ikke rike, men vi håper at Forsynet og gode mennesker også denne gang husker de fattige, bleksotlige barn fra komplekser, bakgårder og naturfattige strøk i Oslo østkant. Luft og sol — mat og drikke for opvoksende unge er løsenet denne gang. Gi din slant på våre stikk kort eller gi mere pr. post! Vi venter din hjelp!

St. Vincensforenings styre.

Rom.

Kardinal Basilio Pompili. †

Kardinal-Vikar Basilio Pompili avgikk ved døden tirsdag 5. mai. Han var født i Spoleto 16. april 1858. I konsistoriet av 27 novbr. 1911 blev han av Pius X. opphøiet til kardinalverdigheten. Han var Pavens Kardinal-Vikar for Rom og Roms distrikt, Biskop av Velletri og underdekan for Kardinal-kollegiet. Foruten de mange høie embeder han innehadde ved de forskjellige kongregasjoner og videnskapelige foreninger, var han også Kardinal-Protector for St. Josefs-søstre fra Chambéry. I desbr. 1930 feiret han under almindelig deltagelse fra folkets og geistlighetens side sitt 50-årige prestejubileum. — Den høitidelige Requiemmesse fant sted fredag 8. mai kl. 10 i Lateranbasilikaen. R. I. P.